

SENÁT PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

15. FUNKČNÍ OBDOBÍ

238.

USNESENÍ SENÁTU

ze 12. schůze konané dne 2. července 2025

posilování kohezních principů v české legislativě i v přístupu centrálních úřadů

V návaznosti na kulatý stůl k tématu posilování kohezních principů v české legislativě i v přístupu centrálních úřadů, který pořádal Podvýbor pro regiony v transformaci Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu Parlamentu ČR dne 14. května 2025, v souvislosti s projednáváním evropských tisků č. K 38/15, N 39/15 a N 40/15 na 3. schůzi Podvýboru pro regiony v transformaci VUZP dne 20. května 2025 a následné diskusi, v návaznosti na přijaté usnesení per rollam č. 11 PVRT VUZP dne 30. května 2025

Senát

I. konstatuje, že

1. po celou dobu využívání kohezních fondů v ČR selhává snaha o snižování regionálních rozdílů a rozvoj regionů označovaných jako strukturálně postižené kraje a hospodářsky a sociálně ohrožená území (HSOÚ);
2. z kohezních fondů dosud ve velké míře čerpaly bohatší regiony České republiky, což ke snižování vnitrostátních regionálních rozdílů nepřispělo, a ani přispět nemohlo;
3. dotační systém v České republice je roztříštěný a spleťový a často z velké části neúčelně živí a vyčerpává sám sebe a dotační konzultanty a zprostředkovatele;
4. strukturálně postižené kraje se v České republice kryjí s uhelnými kraji, kde desítky let probíhala těžba uhlí a návazně působil těžký průmysl a energetika podepírající hospodářský rozvoj celé země a kde dnes potřebu rozsáhlé kohezní pomoci umocňuje potřeba podpory při odklonu od uhlí a přechodu ke klimaticky neutrálnímu hospodářství;

II. zdůrazňuje, že

1. účinné snižování hospodářských a sociálních rozdílů mezi regiony má zásadní význam pro konkurenceschopnost, soudržnost a odolnost České republiky;
2. bez rozhodné, systémové a místně zakotvené změny v přístupu k obnově a rozvoji strukturálně postižených regionů hrozí další prohlubování sociálních rozdílů, oslabování demokratické důvěry a ztráta konkurenceschopnosti České republiky;

- III. má za to,** že k úspěšnosti snahy státu o snižování regionálních rozdílů v České republice by významně přispělo
1. přijetí zákona, který s dostatečnými ambicemi stanoví cíle, nástroje a principy vnitrostátní politiky ekonomické a sociální soudržnosti regionů a k jejich naplňování a uplatňování určí resortní úkoly a způsoby průběžného sledování a hodnocení výsledků;
 2. důsledné zohledňování principů soudržnosti regionů při přípravě a schvalování právních norem i při jejich uplatňování v praxi státních orgánů;
 3. promítnutí kohezního principu do rozpočtového určení daní;
- IV. vítá aktivity,** které v oblasti regionální koheze vyvíjí
1. vládní Výbor pro regionální politiku;
 2. Ministerstvo pro místní rozvoj, usilující o propojení klíčových aktérů kohezní politiky;
- V. doporučuje** vládě ČR
1. zařadit do plánu legislativních prací vlády ČR návrh zákona, který naplní představu dle odstavce III bodu 1 tohoto usnesení a který vezme v potaz odstavce I a II tohoto usnesení;
 2. rozpracovat varianty promítnutí kohezního principu do rozpočtového určení daní, včetně rozpočtové bonifikace krajů podle počtu obyvatel v HSOÚ a obcí spadajících do HSOÚ, a projednat je s partnery s cílem najít vhodné řešení;
 3. do přípravy právních norem s podstatným vlivem na kohezní politiku účinně zapojovat klíčové aktéry, včetně iniciativ Lex Aš a Echregion;
 4. usilovat na evropské úrovni o posílení pokračování operačního programu Spravedlivá transformace po roce 2027;
 5. zavádět do praxe též nedotační kohezní nástroje, včetně těch, které povedou k vyššímu zapojení soukromého sektoru do proměny regionů;
- VI. pověřuje** předsedu Senátu Parlamentu ČR, aby předložil toto usnesení předsedovi vlády ČR.

Miloš Vystrčil v. r.
předseda Senátu

Stanislav Balík v.r.
ověřovatel Senátu